

7

Politieke besluitvorming in de overlegeconomie

KORTE OMSCHRIJVING VAN DE WERKVORM

Wie speelt welke rol in de overlegeconomie en hoe komt de politieke besluitvorming tot stand?

In deze werkvorm ('gatentekst') lezen de leerlingen een korte tekst over het voor- en najaarsoverleg en maken een korte opdracht met deze tekst.

LEERDOEL

- Leerlingen leren wie welke rol speelt in de overlegeconomie.
- Leerlingen leren hoe de bijbehorende politieke besluitvorming tot stand komt.

DUUR

20–30 minuten

WAT DOET U EN WAT DOEN DE LEERLINGEN?

---

1. Kopieer het werkblad met de tekst en de ontbrekende woorden voor alle leerlingen.
2. Deel de werkbladen uit.
3. Geef de leerlingen de opdracht de tekst te lezen, de ontbrekende woorden op de bijbehorende plekken in te vullen én een voor- en een nadeel van wat in de tekst beschreven wordt op te schrijven. U kunt de klas ook in groepjes indelen en de leerlingen deze opdracht in groepjes laten doen.
4. Bespreek klassikaal welke woorden op welke plek in de tekst horen.
5. Bespreek met de leerlingen hoe de politieke besluitvorming in de Nederlandse overlegeconomie tot stand komt. Gebruik hierbij de volgende vragen, waarbij de laatste vraag gaat over de voor- en nadelen die de leerlingen op het werkblad hebben opgeschreven:
  - a. Hoe beïnvloeden de sociale partners de politieke besluitvorming?
  - b. Welke rol speelt de Sociaal-Economische Raad daarbij?
  - c. Wie neemt uiteindelijk het politieke besluit?
  - d. Wat zou er gebeuren als politieke beslissingen zouden worden genomen zonder dat de overlegeconomie daarbij een rol speelt?
  - e. Wat zouden de voordelen hiervan zijn? En de nadelen?

1. Lees de tekst.
2. Vul de tien ontbrekende woorden in op de plek waar ze horen.
3. Beantwoord de vragen.

Deze tekst gaat over wie welke rol speelt in de overleg-economie en hoe de bijbehorende politieke besluitvorming vervolgens tot stand komt.

VOOR- EN NAJAARSOVERLEG

Sociale partners en het kabinet hebben meestal tweemaal per jaar

-----
In het voorjaar en in het najaar komt een afvaardiging van het kabinet op bezoek bij de Stichting van de Arbeid om met ondernemersorganisaties en vakcentrales te praten over wat ze samen kunnen doen om

-----
vooruit te helpen.

-----
schuiven daar aan tafel met de topbestuurders van de sociale partners. De minister-president, de ministers van Sociale en Economische Zaken en hun collega van Financiën zijn

-----
Afhankelijk van

-----,-----
komen ook de bewindslieden van Onderwijs, Volksgezondheid en Binnenlandse Zaken mee. In feite is elke minister en staatssecretaris welkom. De onderwerpen op de agenda kunnen variëren van arbeidsmarktbeleid en scholing tot regelgeving over uitkeringen bij werkloosheid. Tijdens het overleg worden gezamenlijke aanbevelingen aan de cao-partijen vastgelegd, die grote gevolgen kunnen hebben voor

-----
belooft beleid in gang te zetten, aan te passen of advies te vragen aan

-----
om bepaalde onderwerpen verder uit te werken.

-----
beloven aan bepaalde onderwerpen aandacht te besteden, bijvoorbeeld bij de cao-onderhandelingen. In het verleden zijn diverse

-----
gesloten zoals het Akkoord van Wassenaar (1982) en Flexibiliteit en Zekerheid (1996).

DE TIEN ONTBREKENDE WOORDEN: WAAR HOREN ZE IN DEZE TEKST?

1. belangrijke akkoorden
2. de Sociaal-Economische Raad
3. de Nederlandse economie
4. vaste gasten
5. een vaste afspraak
6. Bewindslieden
7. Sociale partners
8. Het kabinet
9. de onderwerpen die op de agenda staan
10. alle werkgevers en werknemers in Nederland

VRAGEN

- a. Schrijf een voordeel op van de overleg-economie en de bijbehorende manier waarop politieke besluitvorming tot stand komt.

- b. Schrijf een nadeel op van de overleg-economie en de bijbehorende manier waarop politieke besluitvorming tot stand komt.

De tekst met de tien woorden die ontbraken op de juiste plek:

VOOR- EN NAJAARSOVERLEG

Sociale partners en het kabinet hebben meestal tweemaal per jaar (5) **een vaste afspraak**. In het voorjaar en in het najaar komt een afvaardiging van het kabinet op bezoek bij de Stichting van de Arbeid om met ondernemersorganisaties en vakbonden te praten over wat ze samen kunnen doen om (3) **de Nederlandse economie** vooruit te helpen. (6) **Bewindslieden** schuiven daar aan tafel met de topbestuurders van de sociale partners. De minister-president, de ministers van Sociale en Economische Zaken en hun collega van Financiën zijn (4) **vaste gasten**. Afhankelijk van (9) **de onderwerpen die op de agenda staan**, komen ook de bewindslieden van Onderwijs, Volksgezondheid en Binnenlandse Zaken mee. In feite is elke minister en staatssecretaris welkom. De onderwerpen op de agenda kunnen variëren van arbeidsmarktbeleid en scholing tot regelgeving over uitkeringen bij werkloosheid.

Tijdens het overleg worden gezamenlijke aanbevelingen aan de cao-partijen vastgelegd, die grote gevolgen kunnen hebben voor (10) **alle werkgevers en werknemers in Nederland**. (8) **Het kabinet** belooft beleid in gang te zetten, aan te passen of advies te vragen aan (2) **de Sociaal-Economische Raad** om bepaalde onderwerpen verder uit te werken. (7) **Sociale partners** beloven aan bepaalde onderwerpen aandacht te besteden, bijvoorbeeld bij de cao-onderhandelingen. In het verleden zijn diverse (1) **belangrijke akkoorden** gesloten zoals het Akkoord van Wassenaar (1982) en Flexibiliteit en Zekerheid (1996).

Bron: “De kracht van het overleg – Uitleg over de Nederlandse overlegeconomie”, Sociaal-Economische Raad, 2013. Een fragment uit deze brochure is gebruikt voor deze opdracht.

VRAGEN

- a. Schrijf een voordeel op van de overlegeconomie en de bijbehorende manier waarop politieke besluitvorming tot stand komt.

Eigen antwoord.

Mogelijke antwoorden: door te overleggen worden besluiten zonder conflict genomen en kunnen wensen van beide partijen worden vervuld. Organisaties uit de samenleving worden betrokken bij de besluitvorming. Belangrijke beslissingen worden niet zomaar genomen zonder hen te raadplegen. Hierdoor hebben besluiten een breder draagvlak en de wetten die hierna worden gemaakt hebben een grotere kans door de volksvertegenwoordiging (Tweede en Eerste Kamer) te worden goedgekeurd.

- b. Schrijf een nadeel op van de overlegeconomie en de bijbehorende manier waarop politieke besluitvorming tot stand komt.

Eigen antwoord

Mogelijke antwoorden: het kan lang duren voordat er een beslissing genomen is. Er kan tot een compromis besloten worden waar niemand echt blij van wordt.